

เวทีพูนพลังครูครั้งที่ 1 : ครูสอนลักษณะนิสัยที่ดี

ช่วงนำเสนอการแลกเปลี่ยนกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม และผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเสาร์ ที่ 14 พฤศจิกายน 2558 ณ ห้องประชุม วายุภักษ์ 6-7

โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

ห้องเรียนรู้ที่ 5

ครูต้นเรื่อง : ครูประไพพรรณ บุญคง และครูไกรสร วงศ์เอื้อเวช ครูช่วยโรงเรียนวิถีพุทธ สพฐ.

เรื่อง : “สอนเด็กพุทธ-อิสลาม ให้เข้าใจความแตกต่างทางศาสนา ความเชื่อ เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ”

ตัวแทนนำเสนอความรู้ : ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ และตัวแทนคุณครูผู้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เนื้อหาการเรียนรู้ :

ความคิดเห็นจากตัวแทนคุณครูผู้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ครูปนัดดา)

เรื่องราวของห้องที่ได้เข้าไปเรียนรู้ คือ เรื่องราวของคุณครูประไพพรรณกับคุณครูไกรสร มีความน่าสนใจตรงประเด็นท้าทายครูที่ว่า “ทำอะไรถึงจะสร้างวิถีแห่งสันติสุขได้” ก่อนอื่นต้องชื่นชมความตั้งใจจริงของอาจารย์ทั้งสองท่าน เป็นการแปรสภาวะการแข่งขันทางสังคม ซึ่งมีความรุนแรงหรือเราเรียกกันว่าพื้นที่สีแดง นำมาจัดเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอน โดยออกแบบการเรียนการสอนผ่านการทำโครงการคุณธรรม ซึ่งโครงการคุณธรรมจะอยู่ในรูปแบบกระบวนการกลุ่ม และยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงสู่ชุมชน มีผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วม ในกระบวนการทำงานกลุ่มบริบทของโรงเรียนมีความต่างในกรอบของพหุวัฒนธรรม ซึ่งมีนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม 51% อีก 49 % เป็นนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ มีความแตกต่างทางด้านศาสนา จากเหตุการณ์ในพื้นที่ ในการรวมกลุ่มทำงานก็จะมีปัญหา เด็กจะมีการแบ่งแยกทางศาสนา ต่างศาสนาก็จะไม่ร่วมมือกัน พอมีโครงการคุณธรรมเด็กเกิดการทำงานร่วมกัน มีการแชร์ความรู้สึกร่วมกันและกัน การทำงานกลุ่มเป็นการเชื่อมความเข้าใจอันดีระหว่างกัน มีความเข้าใจกันมากขึ้น โครงการคุณธรรมของโรงเรียนราชนิเทศเป็นการขับเคลื่อนอย่างยั่งยืนและยาวนาน มีการทำงานเป็นวงจร

(วงจรPDCA) นักเรียนเกิดอะไรจากการทำงาน พฤติกรรมเกิดการบ่มเพาะ นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานตัวเอง ตั้งใจจริง และที่สำคัญมีจิตสาธารณะ

ความคิดเห็นจากคร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ

จากที่ได้ฟังเรื่องราวการทำงานของคุณครูทุก ๆ ท่าน คร.เลขา กล่าวชื่นชมครูไทยว่าเป็นผู้กล้าหาญ กล้าอย่างไร กล้าคือ กล้าประเมินตนเอง และรู้ว่าที่ทำงานแบบเดิม ๆ ไม่ได้แล้ว กล้าที่จะลุกขึ้นมาเปลี่ยนแปลง และเมื่อได้ฟังเรื่องราวจากคุณครูนราธิชาลัยก็ทำให้เห็นอีกหนึ่งความกล้า คือ กล้าเสี่ยงชีวิต กล้าที่จะทำงานในพื้นที่สีแดง ชื่นชมความกล้าหาญของครูไทยทุกท่านมา ณ ที่นี้

และจากการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ค้นพบว่า การสอนเรื่องคุณธรรมที่เป็นนามธรรม แต่ครูมีกระบวนการสอนคุณธรรมโดยใช้หลักวิทยาศาสตร์ ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มาให้เด็กรู้ตั้งแต่รู้ปัญหา ไปหาสาเหตุ มีการแก้ไขปัญหา พัฒนา มีการประเมินตนเอง คิดวิเคราะห์ และสรุปผลว่าเมื่อทำแล้วเกิดอะไรขึ้นกับตัวเรา อย่างเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

การเรียนรู้ในหลักสากลยูเนสโกกำหนดตลอดว่า Learning to be กับ Learning to live together เรียนรู้เพื่อจะเป็นตัวเอง แล้วก็เรียนรู้เพื่อนจะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ความแตกต่างระหว่างเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ไม่ใช่ประเด็นของความแตกต่าง แต่บนความแตกต่างแต่จะอยู่ร่วมกันอย่างไร ครูทั้งสองใช้เวลาถึง 10 ปี ที่สะสมประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติ ในการนำพาเรื่องดังกล่าว ครูใช้เหตุการณ์จริงมาโยงการบริบทการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น มีหมู่บ้านแม่หม้าย เป็นต้น ก็มีการพาเด็กเข้าไปเยี่ยม ครูต้องผ่านด้านต่าง ๆ มากมาย จึงถือได้ว่าครูมีความอดทนมาก ที่จะให้เด็กได้เห็นได้เรียนรู้กับสิ่งเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

อีกหนึ่งประเด็นที่เห็นทำให้ชื่นใจ ในตัวอย่างของเป็นครูที่ดีคือ ครูยิคว่า “จะต้องรู้จักเด็ก” จะสอนคุณธรรมเขาก็ต้องรู้จักเขา ครูจึงลงไปเยี่ยมครอบครัวเพื่อจะได้รู้จักเด็กและครอบครัว สร้างความสมานฉันท์ รู้จักประเด็น และที่สำคัญ “ยึดความต้องการของเด็กเป็นหลัก..ไม่ใช่ตอบสนองสิ่งที่ครูอยากได้” ครูมีความสามารถตรงที่หลักสูตรไม่เสีย เด็กได้ประเด็นที่เด็กอยากเรียนรู้ เรื่องที่เด็กอยากเรียนรู้เป็นหลัก ครูทั้งสองมีหน้าที่ที่จะช่วยพิจารณาว่าประเด็นที่นักเรียนเลือก เสี่ยงไปไหม เหมาะไหม คุณครูไม่ได้มีหน้าที่ตัดสินใจ แต่จะมีการใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นการเปลี่ยนบทบาทครู-เปลี่ยนบทบาทของผู้เรียน ระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา สัดส่วนเด็กที่นับถือศาสนาอิสลามเพิ่มขึ้นเป็นที่ประจักษ์ มันบ่งบอกอะไร มันบ่งบอกว่าโรงเรียนเป็นที่ยอมรับ ศาสนาไม่ใช่อุปสรรคในการเรียนรู้อีกต่อไป เด็กสามารถคิดวิเคราะห์ได้

สรุป เราค้นพบว่า ตัวความรู้ไม่ได้เป็นตัวสร้างผู้เรียน แต่สิ่งที่จะสร้างผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จคือ ลักษณะนิสัยต่างหาก ที่เป็นผู้สร้างผู้เรียน (Character Development สำคัญกว่า Knowledge Development)